

GARGŽDŲ MIESTO TURGAUS IR AIKŠTĒS
ATVIRAS ARCHITEKTŪROS PROJEKTO KONKURSAS

HALĒHALĒ

PROJEKTO IDĖJA

Kuriamas vientisas turgaus tūris, kuris apjungia visas turgaus veiklas ir papildomas funkcijas, formuoja turgaus aikštės, Turgaus gatvės ir aplinkinių, susisiekimui skirtų erdvių, išklotines. Naujas turgaus kompleksas veikia kaip aiški tūrinė erdvės dominantė, kuri pradeda šios miesto dalies pokyčius ir nustato naują raidos kryptį. Naujojo komplekso ašis- skonių pasažas, kuris pėsčiųjų zonas sujungia į vientisą giją ir papildo turgų naujomis funkcijomis. Lauko prekybos stogai paverčiami sporto erdve miestiečiams, o priedangos patalpas siūloma laikinai panaudoti sporto klubui ir bendruomenės veikloms. Turgaus komplekse ir aikštėje projektuojami nauji želdiniai ir saugomi esami medžiai. Nauji želdiniai sodinami mobiliuose vazonuose, kad nepažeisti inžinerinių tinklų ir išsaugoti kuo platesnes teritorijos panaudojimo galimybes.

KONCEPCIJA

Turgaus aikštės ir prieigų aplinka formuojama naujai. Šiuo metu teritorijoje vyrauja laikini statiniai, o juos supa aplinkinio užstatymo ūkiniai kiemai, automobilių stovėjimo vietos ir privatūs vieno ar dviejų aukštų gyvenamieji namai. Siekiama visiškai pakeisti šį vaizdą įgyvendinant parengto teritorijos detaliojo plano sprendinius. Užstatymas turi tankėti ir aukštėti.

Vietos, kur turi būti aikštė, turgaus pastatas ir turgaus automobilių aikštelė yra nustatytos iš anksto. Turgaus pastato vieta yra tarp aikštės ir automobilių aikštelės. Turgus jungia ir skiria šias dvi erdves. Ateityje laikina aikštelė persikels į Pievų gatvę, o vietoje jos bus naujas pastatas, kuriam ryšys su turgumi ir aikšte gali būti privalumas.

Pageidaujamas turgaus pastato plotas yra mažesnis nei galėtų būti sklype. Toks tūris nepakankamas, kad suformuoti Turgaus gatvės, ir aikštės išklotines bei aplinkinių susisiekimo arterijų perimetrą.

Turgaus aikštės sujungimui su automobilių aikšte, kurioje numatoma ir prekyba iš automobilių, formuojama skersinė jungtis per turgaus pastatą. Jungtis skiriama pėstiesiems, joje įrengiamas skonių pasažas. Pasažas pasiekiamas pėstute iš aikštės, ir pėsčiųjų jungčių, vedančių į centrinę Gargždų arteriją- Klaipėdos gatvę.

Turgaus pastatas projektuojamas palei Turgaus gatvę, o giliau kvartale dėstomos kilnojamos uždaros ir atviros prekybos vietos. Tokiu būdu pastatas atsiranda greta judrios Turgaus gatvės, o prekybinės erdvės atribojamos nuo transporto triukšmo ir sklandžiai įjungiamos į turgaus aikštę bei aplinkines pėsčiųjų arterijas. Sukuriamas skonių pasažas papildo turgų įvairesnėmis funkcijomis ir pratęsia teritorijos naudojimo laiką.

Lauko prekybai suformuojamas stogas, kuris panaudojamas papildomai paskirčiai- sporto aikštelėms įrengti. Ant stogo įrengiama padelio aikštelė, lauko sporto įrenginiai ir poilsio erdvė su želdiniais. Šios erdvės tinkamos ir kitoms papildomoms veikloms: sendaikčių prekybai, mugėms, lauko kavinei, žaliajai edukacinei erdvei įrengti. Tokios veiklos pratęsia turgaus komplekso veiklos laiką. Sporto erdvė dar efektyviau

funkcionuotų kartu su rūsyje priedangoje įrengiama sporto klubo funkcija, kuri galėtų būti priedangoje taikos metu. Susisiekimasis tarp lauko sporto ir rūsio numatomas laiptais ir liftu, atitinka universalaus dizaino principus.

Visi turgaus statiniai apjungiami vientisu ažūriniu tinklu. Taip sukuriamas bendras turgaus tūris, kuris formuoja aplinkinių gatvių išklotines. O kol aplinkinis užstatymas dar nesuformuotas- turgus veikia kaip aiški tūrinė erdvės dominantė, kuri pradeda šios miesto dalies pokyčius ir nustato naują raidos kryptį.

ARCHITEKTŪRINIŲ SPRENDINIŲ APRAŠYMAS:

APDAILA, MEDŽIAGIŠKUMAS

Turgaus kompleksui siūlomas medžio konstrukcijų karkasas ir mediniai perdengimai. Medžio konstrukcijos paliekamos atviros ir dominuoja interjere bei vidinėse komplekso erdvėse. Medinėmis vertikaliomis lamelėmis dengiama pietinė fasado dalis. Tankiomis lamelėmis dengiamos transformatorinės, laiptinės ir tualetų fasadų dalys, o retesnėmis stiklinės dalys.

Pastatas ir visi komplekso statiniai apjuosiami metaliniu baltai dažytu perforuotu tinklu.

Baltai dažytas metalas ir medis naudojamas ir lauko bei vidaus baldams, boxams, turėklams.

Aikštės ir turgaus grindiniui naudojamos didelių gabaritų šviesiai pilkos akmeninės plytelės su smulkesnių šiltesnio kolorito plytelių tarpais. Turgaus vidaus grindys liejamos iš betono ir šlifuojamos.

INFORMACINĖ SISTEMA IR NAVIGAVIMAS

Informacijai naudojamos tūrinės raidės ir simboliai. Baltos ir bronzos spalvos. Informaciniai skelbimai dėstomi virš įėjimų ir halės viduje ant techninių patalpų zonos sienų bei ant prekystalių. Ant fasado kabinamas tik vienas užrašas Turgaus gatvės fasade virš pagrindinio įėjimo. Reklamos ant fasado nekabinamos. Esant poreikiui halės viduje kabinti reklamas- prekinis ženklus, jie turi būti baltos ar bronzos spalvos.

MAŽOJI ARCHITEKTŪRA

Siūloma mobilių lauko baldų sistema iš kelių skirtingų elementų. Tame tarpe suolai su atlošais, suolai be atlošų, žemesni ir aukštesni vazonai gėlėms ir nedideliems medžiams, vazonai su dviračių stovais, šiukšliadėžės ir fontanėliai. Visi baldai gali būti perstumti į kitą vietą jei norima pakeisti aikštės ar turgaus lauko erdvių išplanavimą, jei ruošiamasi didelei šventei ar pan. Fontanų ir baseinėlių sistema taip pat mobili. Jiems įrengiami vandens padavimo čiaupai, kurie, patraukus baldą, gali būti paslepami po specialiai įrengtomis atidaromomis grindinio plytelėmis. Baldai būtų apsaugoti nuo vandalizmo, nes pripildžius juos žemių ir želdinių ar vandens jie būtų sunkūs ir paprastai neišgabenami.

Gausiai išdėstomi baldai su želdiniais papildytų turgaus erdves ir aikštę žaluma, bet išsaugotų galimybę erdves panaudoti maksimaliai lanksčiai.

Kitokio modelio- ilgi mediniai suolai siūlomi prie stacionarių želdinių. Tokios želdinių grupės įrengiamos aikštės šiaurinėje dalyje prie dviejų didelių brandžių saugomų medžių. Siūloma išsaugoti ir medžius erdvėje Nr. 49, kur turi likti laikinas servitutas. Kad išsaugoti medžius automobilių erdvę siūloma sumažinti iki

minimumo- paliekant įvažiavimus sklypus ir servitutinį pravažiavimą, o likusioje erdvėje palikti medį ir įrengti vaikų žaidimo aikštelę. Vystant naują užstatymą gretimame prekybos centro sklype galima būtų atsitraukti su užstatymu ir išsaugoti brandų medį, kuris praturtina šią erdvę.

Stacionarūs želdiniai su suolais įrengiami pėsčiųjų take, vedančiame į aikštę nuo Klaipėdos gatvės ir palei Turgaus gatvę. Palei turgaus gatvę įrengiamos želdinių grupės atiboją aikštę nuo judrios gatvės, o kad būtų mažinamas gatvės triukšmo poveikis, šioje pusėje įrengiami ir vandens fontanėliai.

Želdiniais papildomos automobilių stovėjimo aikštelės. Įrengiamos daugiamečių žolinių augalų eilės tarp stovėjimo vietų ir šaligatvio.

APŠVIETIMAS

Apšvietimui naudojami LED šviestuvai su mediniais stovais ir balto dažyto metalo detalėmis. Šviestuvai naudojami trijų dydžių. Aukštesni gatvės ir aikštės apšvietimui, o žemesni poilsio ir pėsčiųjų zonoms.

Fasadui apšviesti naudojama po ažūriniu fasadu įrengta LED juosta.

Turgaus lauko prekybos erdvėms apšviesti įrengiami šviestuvai stoge.

TERITORIJOS PANAUDOJIMO SCENARIJŲ APRAŠYMAS

Turgaus kompleksas ir turgaus aikštė projektuojami taip, kad būtų galimybė šias teritorijas naudoti kartu ir įvairiai bei pagal universalus dizaino principus. Todėl neplanuojami peraukštėjimai ar skirtingi lygiai, o išlaikomas lygus reljefas. Šaligatviai ir takai papildomi dangomis su taktiliniu paviršiumi. Susisiekimui tarp rūsio, pirmo aukšto ir stogo erdvių naudojamas liftas.

Turgaus aikštėje numatoma 10 laikinų automobilių stovėjimo vietų ir privažiavimas. Šios vietos skirtos laikinai organizuoti turgaus prekybą. Prie šių vietų, apšvietimo stulpuose, numatyta galimybė aprūpinimui elektra. Lygus aikštės reljefas, elektros tiekimo vietos ir mobilūs lauko baldai leidžia aikštę naudoti įvairioms reikmėms. Aikštėje gali vykti mugės ir kultūros renginiai. Grindinio plytelių reguliarius išdėstymais leidžia paprasčiau organizuoti mugės prekeivių išdėstymą.

Turgaus halės pastatas formuojamas taip, kad visos pagalbinės patalpos dėstomos vienoje grupėje, o prekybinė erdvė paliekama maksimaliai vientisa ir atsiverianti į aikštę bei lauko prekybos vietas ir formuojamą skonių pasažą. Turgaus halė gali būti padalinta į skirtingas zonas- maisto ir drabužių; gali būti padalinta mažesniais plotais, apie 30 m² ar mažesniais. Ūkinis prekių tiekimas organizuojamas iš Turgaus gatvės pusės, kad nesikirstų su pirkėjų srautais.

Priedanga projektuojama po halės pastatu. Avarinis išėjimas iš priedangos numatomas į turgaus aikštę, kad būtų nutolęs nuo pastato griuvimo zonos. Patekimas į priedangą numatomas laiptais ir liftu, kad būtų pritaikytas žmonėms su negalia. Priedangoje numatyta 180 gulimų vietų (gultai dėstomi trimis aukštais) ir 361 sėdima vieta. Rūsyje be priedangos yra projektuojamos ir darbuotojų poilsio ir sanitarinės patalpos, kitos pagalbinės patalpos, kad pirmo aukšto patalpos būtų kuo labiau skirtos prekybai. Rūsyje įrengtos šios

patalpos galėtų būti naudojamos ir priedangos reikmėms. Taikos metu priedangos patalpos gali būti panaudojamos sporto klubui ir bendruomenės renginiams, jose gali būti rodomas kinas.

Turgaus lauko prekybos erdvės dėstomos po stogu. Visos prekybos vietos yra mobilios. Pastatai neprojektuojami. Prekybos boxai gali būti dėstomi pagal poreikį. Prekių atvežimas į boxų erdvę ir į atviras prekybos vietas numatomas epizodinis- ne turgaus prekybos metu ir organizuojamas iš rytinėje dalyje planuojamo skersgatvio arba iš šiaurinėje pusėje planuojamo privažiavimo su apsisukimo aikšte (23 sklypas).

Tarp turgaus halės pastato ir lauko prekybos vietų įrengiamas skonių pasažas. Tai atvira erdvė, kurioje dėstomi lauko baldai su želdiniais, gali būti atvežami vagonėliai ir statomi staliukai gamybai ir prekybai maistu. Tai lauko restoranas, erdvė, kurioje galima paskanauti įvairių, vietoje gaminamų, patiekalų. Pastačius turgaus kompleksą ir įrengus aikštę skonių pasažas papildytų turgaus funkcijas ir pailgintų turgaus darbo laiką. Ši erdvė galėtų būti naudojama ne tik iki pietų, kai paprastai intensyviausiai veikia turgus, bet iki pačio vakaro. Vėliau- įgyvendinant teritorijos detaliojo plano sprendinius ir pastačius naują biblioteką bei kitus komercinius pastatus, skonių pasaže galėtų pietauti aplinkiniuose pastatuose įsikūrusių įstaigų ir firmų darbuotojai. O skonių pasažo idėja galėtų savaitgalio vakarais (po turgaus darbo) išsiplėsti ir į turgaus aikštę, vykti cepelinų šventės ir pan.

Turgaus lauko prekybos stogas įrengiamas tinkamas eksploatacijai. Jo konstrukcija ir erdvės numatomos tokios, kad ant stogo galėtų vykti sporto ir poilsio veikla, laikina prekyba ar galėtų būti įrengiamos lauko lysvės ir žalioji edukacijai skirta erdvė. Patekimui ant stogo numatomi du keliai laiptais ir vienas liftu- pritaikytas neįgaliesiems.

38 sklype laikinai įrengiamos automobilių stovėjimo vietos, kurioms numatoma galimybė pasijungti elektrą nuo apšvietimo stulpuose įrengtų pajungimo vietų, kad organizuoti prekybą iš automobilių. Čia gali vykti prekyba daržovėmis, ūkininkų turgus ar prekyba naudotais daiktais.

Turgaus komplekso ir aplinkinių prekybos vietų patogumui halės pastate įrengiami tualetai projektuojami taip, kad į juos būtų galima patekti ir iš lauko.

Organizuojant didelius renginius gali būti panaudojama ne tik aikštė, bet ir turgaus komplekso erdvės. Tam tikslui lauko įranga projektuojama mobilių lauko baldų pavidalu.

Transformatorinės vieta nekeičiama.

Ateityje- įrengus Pievų gatvę su automobilių stovėjimo vietomis, aktualu, kad patekimas iš šios vietos į turgaus aikštę būtų kuo saugesnis. Todėl numatoma, kad perėja per Turgaus gatvę būtų įrengta pakelta į pėsčiųjų takų lygį, kad būtų pėsčiųjų prioritetą.

Prie aikštės įrengiamas amfiteatras, kuris naudojamas patekimui į sporto erdvę, bet gali būti ir laikina prekybos ar ekspozicijų erdvė. Amfiteatro tūryje iš lauko prekybos vietų pusės įrengiami praustuvai- geriamam

vandeniui ir nusiplauti ką tik turguje nusipirktus vaisius ar uogas. Už jo suplanuota vaikų žaidimo aikštelė su minkšta danga ir suoliukais bei laipiojimo siena. Šalia aikštelės numatyti boxai gali būti naudojami ir kaip lauko kavinė kavai ir desertams, kas gali būti patogiu prie vaikų žaidimo erdvės. Po amfiteatru gali būti sandėliukas lauko tvarkymo reikmėms.

Ant halės stogo įrengiama saulės elektrinė. Jos dydis galėtų patenkinti turgaus komplekso elektros poreikius.

Vėdinimo įrenginiams numatyta vieta rytinėje komplekso dalyje- integruotai į pastato erdvę.

Turgaus aikštėje numatyta vieta skulptūriniam meniniam akcentui. Siūloma, kad tai būtų šiuolaikinio meno pavyzdys, galėtų reprezentuoti Gargždų miesto jaunųjų menininkų kartą.

HALĖHALĖ kompleksas siūlo naują turgaus koncepciją įprastoje vietoje. Išsaugo turgų ir suteikia daugiau.

SPRENDINIŲ PAGAL VERTINIMO KRITERIJUS APRAŠYMAS

Išraiškos darna ir estetika

Projektuojamas vientisas turgaus komplekso tūris, kuris formuoja naują, atitinkantį teritorijos raidos (detaliojo plano sprendinių), užstatymą. Turgaus fasadai formuoja aikštės, gatvės ir aplinkinių susisiekimo arterijų išklotines. Turgaus aikštė ir turgaus kompleksas projektuojami taip, kad darniai įsiliėtų į esamas ir kuriamas pėsčiųjų erdves bei kviestų miestiečius vidun.

Pasirenkama medžio ir baltos spalvos bei želdinių dominavimo estetika. Vieningas sprendimas siūlomas pastatui, statiniams ir aikštei. Taip paryškinant šių objektų integralumą.

Turgaus, prekybos, maitinimo, sporto ir kultūros integravimas šiame naujame komplekse atspindi miestiečių veržlumą, gyvybingumą ir kūrybiškumą.

Racionalumas

Siūlomi turgaus komplekso ir aikštės sprendiniai yra universaliai pritaikomi įvairioms funkcijoms. Turgaus halė gali būti transformuojama suskaidant ar sujungiant erdves, lauko prekybos įrenginiai mobilūs- gali būti perorganizuojami pagal poreikius, aikštės erdvė taip pat išlaikoma laisva, o stacionarūs želdiniai dėstomi pakraščiuose. Aikštė papildoma mobiliomis lauko baldais su želdiniais.

Turgus papildomas sporto, maitinimo ir kultūros funkcijomis taip pailginant ir paintensyvinant statinių naudojimą.

Komplekso statybai naudojama medžio konstrukcija. Tai medžiaga iš atsinaujinančių šaltinių. Medis naudojamas ir apdailai, baldams. Po statinių gyvavimo ciklo pabaigos medinės konstrukcijos gali būti išrenkamos ir tinkamos panaudojamos kitur ar nesudėtingai utilizuojamos neteršiant gamtos. Metalas tinklas gali būti panaudojamas dar kartą- išliejant naujus gaminius. Langams siūloma naudoti medinius rėmus, o akustikai pagerinti- natūralias, medžio drožlių plokštes. Lauko dangoms siūlomas natūralus akmuo. Tik

priedangos ir transformatorinės bei lifto įrengimui būtinas gelžbetonis dėl stiprumo, saugumo ir apsaugos nuo smūgių.

Elektra tiekama iš ant stogo įrengiamos saulės elektrinės. Projekto patalpos ir lauko įrengimai projektuojami taip, kad labiau išnaudoti saulės šviesą ir mažinti energijos sąnaudas. Transformatorinės vieta nekeičiama- taip minimizuojant jos rekonstravimo kaštus.

Ekonominis, aplinkosauginis ir socialinis tvarumas

Siūlomi sprendiniai vadovaujasi darnių miestų vystymosi principais.

Siūloma esamą, infrastruktūriškai išvystytą teritoriją panaudoti dar kartą. Taip efektyviau panaudojant turimus išteklius ir intensyviau išnaudojant esamą, sukurtą infrastruktūrą.

Siūloma prioritetą teikti pėstiesiems, sukuriant patogias, atitinkančias universalaus dizaino principus, erdves ir rišliai sujungiant jas į vientisą tinklą.

Siūloma naudoti atsinaujinančias medžiagas ir energijos šaltinius bei mažinti energijos sunaudojimą (medienos panaudojimas, saulės elektrinė, gausus saulės šviesos panaudojimas apšvietimui).

Siūloma kurti įtraukią ir multifunkcinę erdvę. Taip pasiūlant veiklų įvairioms amžiaus ir poreikių gyventojų grupėms, sudarant galimybes smulkiam verslui ir kūrybinėms industrijoms bei skatinant bendruomenės gyvybingumą (vaikų žaidimo erdvės, vandens baseinėliai su fontanėliais, edukacinės žaliosios erdvės įrengimo galimybė, atviros sporto aikštelės, turgaus ir prekybos bei maisto ragavimo vietos, erdvės meninėms veikloms ir numatyta vieta meniniam skulptūriniam akcentui, bendruomenės erdvės priedangoje).

Siūloma sporto ir/ ar žaliosios edukacijos erdves ant stogo įrengti pasitelkiant dalyvaujamojo biudžeto mechanizmą, įtraukiant vietos bendruomenę į sprendimų priėmimą.

Automobilių stovėjimo vietoms prie gatvių įrengti siūlomos ažūrinės trinkelės, kurios praleidžia lietaus vandenį į gruntą bei šalia įrengiamos žemaūgių augalų juostos, kurios taip pat sugeria dalį lietaus. Žemaūgiai augalai kartu su siūlomais medžiais prie gatvių kuria palankesnį- vėsesnį klimatą karštomis vasaros dienomis, mažina karščio bangų poveikį.

TECHNINIAI RODIKLIAI. (SKAIČIUOJAMI KIEKVIENAM SKLYPUI):

Projektinio pasiūlymo rodiklis	Sąlygų rodiklis
-----------------------------------	-----------------

	Sklypo nr.	39	
	Sklypo plotas	1915 m ²	
	Užstatymo tankis (jei siūlomas užstatymas)	0	Iki 10 %
	Užstatymo intensyvumas (jei siūlomas užstatymas)	0	Iki 0,1
	Želdynų plotas (m ²)	77	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
	Želdynų plotas (%)	4	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
	Sklypo nr.	19	
	Sklypo plotas	1929 m ²	
	Užstatymo tankis	69-bendras su lauko prekybos stogu 37-tik pastato	iki 80 %
	Užstatymo intensyvumas	0,29	0,3
	Želdynų plotas (m ²)	0	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
	Želdynų plotas (%)	0	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
	Pastato rodikliai:		
	Pastato(-ų) aukštis	8,5	iki 13,5 m (vakarinė sklypo dalis) iki 10,0 m (rytinė sklypo dalis)
	PATALPOS		
	Rūsio patalpų plotas	533	
	1 aukšto patalpų plotas	550	450-550m ²
	Visų patalpų bendras plotas	1083	

NEŠILDOMOS (LAUKO) PREKYBOS VIETOS				
	N1	Pusiau atviros prekybos vietos „boxai“	28	Ne mažiau 25 vietų
	N2	Atviros prekybos vietos „stoginės“	30	Ne mažiau 20 vietų
Sklypo nr.			38	
Sklypo plotas			898 m ²	
Želdynų plotas (m ²)			205	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Želdynų plotas (%)			23	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Automobilių stovėjimo vietų kiekis (vnt.)			20	Ne mažiau 20
Sklypo nr.			49 (49A+ 37B)	
Priklausomųjų želdynų ir želdinių teritorijos plotas			13 m ²	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Sklypo nr.			23, 23A dalis	
Priklausomųjų želdynų ir želdinių teritorijos plotas			40 m ²	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Sklypo nr.			33 (Smėlio g.)	
Priklausomųjų želdynų ir želdinių teritorijos plotas			270 m ²	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Sklypo nr.			47 (Turgaus g.)	
Priklausomųjų želdynų ir želdinių teritorijos plotas			390 m ²	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje